

Zeevisonderlijnen zijn er in tal van varianten. Door het woud van nylon, Amnesia, afhouders, wartels, kralen en haken zou je de paternoster haast niet meer zien. Daarom zet **Ed Stoop** in dit artikel de drie meest gebruikte basic zeevisonderlijnen op een rijtje en legt hij uit hoe je die zelf kunt knopen.

TEKST: ED STOOP > ILLUSTRATIES: EMIEL VAN DIJK

PATERNOSTERPRAAT

Vis TV-presentator Ed Stoop legt in dit artikel uit hoe je zelf een vangende zeevisonderlijn knoopt.

Het simpelste is natuurlijk om bij de hengelsportzaak een kant-en-klare onderlijn te kopen. Vooral als het een goede onderlijn is die vis vangt. Daarom niets ten nadele van gekochte onderlijnen; mits ze uiteraard worden gebruikt waarvoor ze zijn gemaakt. Datzelfde geldt voor huisvlijt. Je kunt de mooiste zelf geknoopte platvispaternoster gebruiken, maar als daar te grote haken aan zitten wordt het echt geen succes. Zelf je onderlijnen knopen kost ietsje meer moeite, maar is echter wel heel erg leuk om te doen. Zeker als je weet hoe dat moet, wat je aan materiaal nodig hebt en welke knopen hiervoor het meest geschikt zijn.

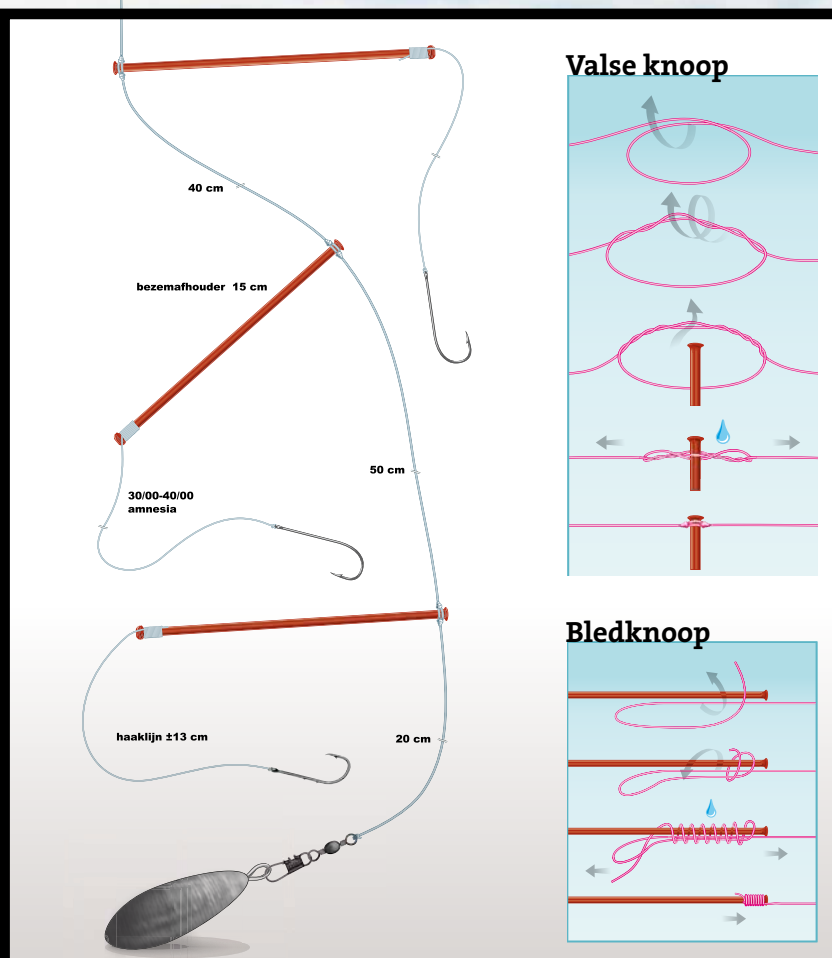
OBSESSIE
Bij dergelijke huisvlijt kun je ook nog eens alles zelf bepalen en je fantasie de vrije loop laten. Haken geheel naar eigen wens kiezen, wel of geen afhouders bevestigen, kralen en andere toeters en bellen toevoegen – de mogelijkheden zijn eindeloos. Maar pas op! Zelf je onderlijnen knopen kan zo'n obsessie worden, dat je straks mappen vol hebt liggen waarvan driekwart nooit zeewater ziet. Domweg omdat je op basis van vangsten en ervaring toch steeds weer voor dezelfde onderlijnen kiest. Daarom beperken we ons in dit artikel tot de fabricage van de drie meest gebruikte basic zeevisonderlijnen.

>>

WAT HEB JE NODIG?

Voor je begint met knopen is het zaak dat je eerst alle noodzakelijke attributen klaar hebt liggen. Die zijn te koop in de betere hengelsportwinkel met een echte zeevisafdeling en zetten we hier voor je op een rijtje.

- **Nylon lijn (60/00):** de lijn die het hoofdgedeelte van de onderlijn vormt, moet altijd minstens zo dik zijn als de voorslag. Een ketting is immers zo sterk als de zwakste schakel! Voor het zeevissen met standaard strandstokken en werplood van 125 tot 175 gram, kun je daarom het beste kiezen voor soepel nylon van 60/00. Aangezien we per onderlijn zo'n 1,5 meter lijn gebruiken is een klos van 100 meter geen overbodige luxe. Zeker als je bedenkt dat je deze lijn ook als voorslag gebruikt en die meestal tweemaal de lengte van de hengel bedraagt.
- **Nylon lijn (30/00 tot 40/00):** twee rolletjes dunner nylon lijn voor het maken van de haaklijnen. Het kinkvrije Amnesia heeft daarbij mijn voorkeur.
- **Afhouder:** rode, nylon bezemafhouders of metalen afhouders.
- **Haken:** met lange steel naar keuze. Voor platvis nummer 6 en 4 voor wijting en gul vanaf obstakelvrije stekken eventueel nummer 2. De jojo onderlijnen voor het vissen op kabeljauw en zeebaars in de buurt van steenstort vragen om forse haken nummer 1/0 tot soms zelfs 4/0.
- **Tonwartels:** stevige exemplaren in verschillende maten.
- **Ovale splitringen of speldwartels** voor de verbinding met het werplood.
- **Kralen:** sterke, plastic kralen in diverse maten en kleuren.
- **Schaar of nagelknipper.**

PATERNOSTER MET BEZEMAFHOUDERS

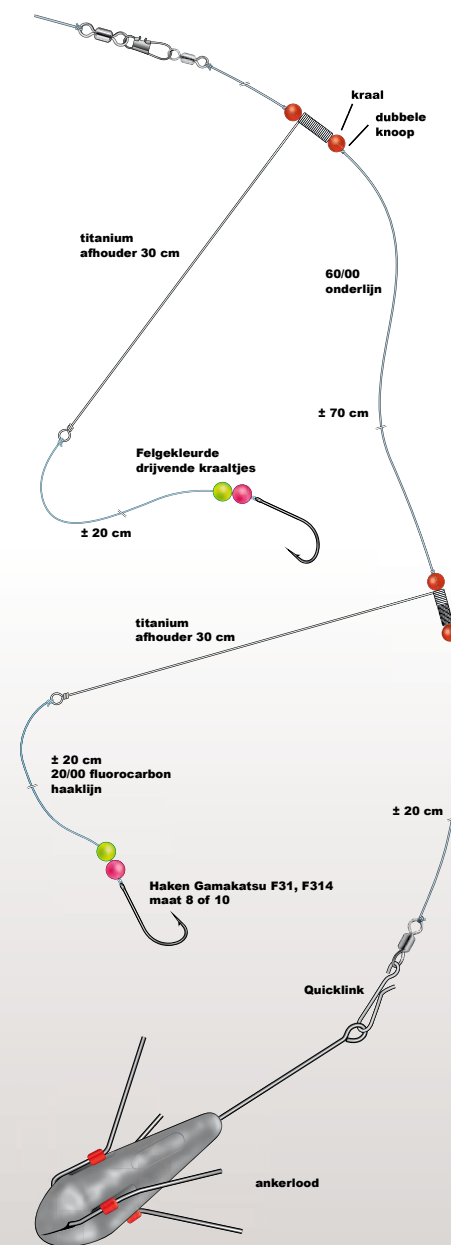
- Neem drie afhouders en houd beide uiteinden daarvan even in de vlam van een aansteker. Druk vervolgens het dikke, zacht geworden plastic of nylon tegen de zijkant van de aansteker. De verdikkingen aan beide uiteinden houden straks de afhouder en de haaklijn op hun plaats.
- Maak in een stuk van 150 tot maximaal 180 centimeter 60/00 nylonlijn op ongeveer 20 centimeter van het uiteinde een zogenaamde valse knoop (zie illustratie).
- Steek de eerste afhouder door de knoop en trek die stevig aan. Trek de afhouder daarna door de knoop totdat deze door de verdikking niet verder kan.
- Doe op circa 50 centimeter van deze knoop met afhouder twee hetzelfde, waarna je op weer 40 centimeter daarboven de derde en laatste afhouder plaatst.
- Knoop aan het 20 cm lange stukje lijn onder de eerste en onderste

- afhouder een speldwartel of ovale splitring voor de bevestiging van het werplood.
- Knoop vlak boven de bovenste afhouder een enkele, sterke tonwartel aan de lijn of maak in de lijn een sterke lus. Dit als verbinding met de zware speldwartel die aan de voorslag dan wel hoofdlijn komt te zitten.
- De haaklijntjes die we aan de afhouders vastmaken zijn van nylon en naar wens 30/00 tot 40/00 millimeter dik. Amnesia is hiervoor het meest geschikt: deze nylonlijn is zonder geheugen en dus kinkvrij. In rood, geel, zwart en transparant verkrijgbaar.
- Zet de haaklijn op de afhouders vast met een sterke bledknoop. Zorg dat haaklijnen nooit zo lang zijn dat de haken om de afhouder er boven kunnen slaan of draaien!

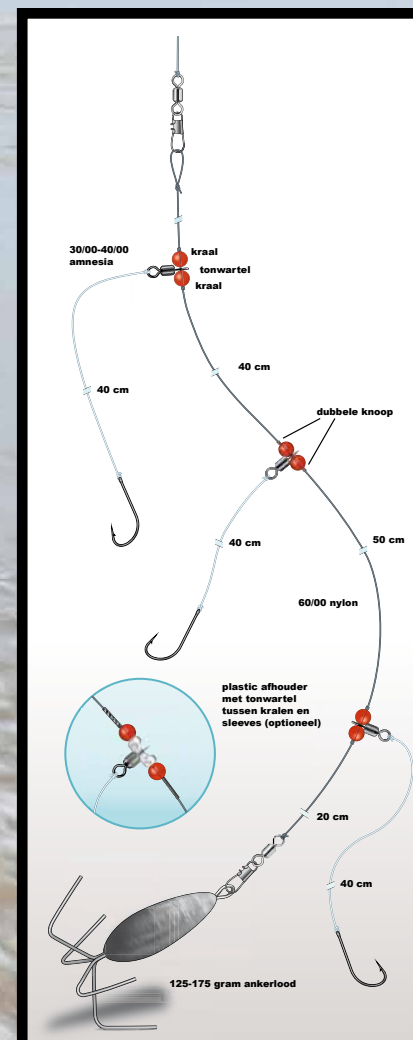
PATERNOSTER MET METALEN AFHOUDERS

- In plaats van voor afhouders van bezemdraad te kiezen, kunnen we ze ook van metaal nemen. Dit heeft als voordeel dat die in diep water en stroming beter op de bodem blijven liggen. De beste metalen afhouders zijn die met aan het uiteinde een spiraal waardoor de lijn gaat.
- De basis van deze paternoster is ook weer het 150 tot maximaal 180 centimeter lange stuk soepele 60/00 nylon.
- Hierover schuiven we eerst een kraal met een doorsnee van 4 tot 6 millimeter.

- Schuif nu de afhouder over de lijn, gevolgd door weer zo'n kraal.
- Positioneer beide kralen zo dicht mogelijk tegen de afhouder en leg naast de kralen een dubbele of driedubbele knoop in de lijn. Zo sluit je de afhouder op en fixeert je hem op de onderlijn.
- Knoop aan het uiteinde van de afhouder de dunner haaklijn met haak.
- Herhaal dit nog twee keer en houd daarbij dezelfde tussenruimte aan als bij de onderlijn met bezemafhouders.

SOMS ZIJN VERRE WORPEN NOODZAKELIJK EN IS HET DAAROM VERSTANDIGER OM VOOR EEN ONDERLIJN ZONDER AFHOUDERS TE KIEZEN

ZONDER AFHOUDERS

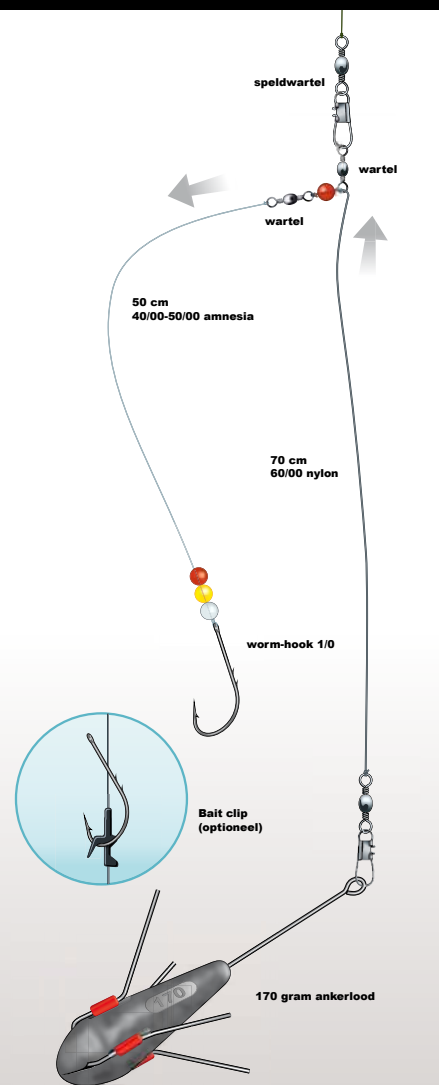
Paternosters met afhouders ondervinden tijdens de worp extra luchtweerstand. Soms zijn verre worpen noodzakelijk en is het daarom verstandiger voor een onderlijn zonder afhouders te kiezen. Die maak je heel eenvoudig door in plaats van metalen afhouders voor kleine tonwartels te kiezen. Deze worden ook weer opgesloten tussen kralen en knopen (of sleeves), waarna aan de tonwartels de haaklijntjes worden geknoopt.

JOJO ONDERLIJN

Voor het vissen op kabeljauw en zeebaars op stekken met obstakels – waaraan onderlijnen kunnen vastraken – neem je een jojo onderlijn.

- De basis van de jojo onderlijn is een stuk van circa 70 centimeter 60/00 nylon. Hieraan bevestig je via een tonwartel 50 centimeter 40/00 tot 50/00 Amnesia.
- Aan de dunneren (haak)lijn knoop je een forse haak nummer 1/0 tot soms zelfs maat 5/0.
- Schuif nu over de 60/00 lijn een forse kraal (8 mm) die niet verder kan dan de wartel die de verbinding vormt met de haaklijn.
- Schuif vervolgens een sterke tonwartel op ditzelfde stuk lijn.
- Bevestig tenslotte een stevige speldwartel of ovale splitring voor de verbinding met het werplood en de jojo is klaar.

Aan de voorslag (of 20/00 gevlochten hoofdlijn, anderhalf keer de hengellengte) bevestig je een sterke speldwartel waar de 'vrije' tonwartel in komt te hangen. Zo hangt het lood keurig onderaan de lijn en de haak met aas iets daarboven wanneer je inwerpt. Pakt een flinke vis het aas, dan trekt deze de lijn door de tonwartel totdat het lood wordt gestuit door de tonwartel aan de voorslag. Doordat het lood nu tussen de vis en de hengel zit, komt dit niet snel vast te zitten tussen de stenen.

DOORDAT HET LOOD BIJ DE 'JOJO' TUSSEN DE VIS EN HENGEL ZIT, KOMT DIT NIET SNEL VAST TE ZITTEN TUSSEN DE STENEN

ADVERT

VOORSLAGKNOOP

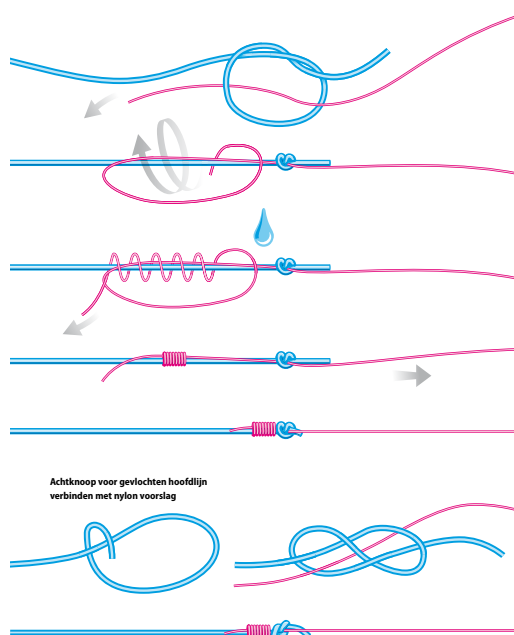
Mijn favoriete knoop als verbinding tussen een dikke en dunneren nylonlijn, dus ook de voorslag, maak je als volgt:

- In de dikste van de twee lijnen leg je een ordinaire enkele (oudewijven)knoop. Voordat je deze aantrekt, steek je de dunneren lijn door de knoop waar het korte uiteinde naar buiten komt.
- Nu maak je knoop even nat en trek je hem stevig aan.
- Vervolgens haal je de dunne(re) lijn een flink eind – zeg zo'n 15 cm – door de knoop. Een eventueel door het aantrekken van de knoop

beschadigd stukje dunneren lijn knip je af.

- Met de dunneren lijn leg je een uni-knoop om de dikke lijn, waarna je deze stevig aantrekt.
- Deze knoop kan schuiven over de dikke lijn en trek je tegen de andere knoop aan die als stuitje fungeert.
- Even het uiteinde van de dunne lijn kort afknippen (trimmen) en klaar is Kees.

Let op: verbind je een nylon voorslag aan een gevlochten (hoofd)lijn, dan moet je in plaats van een enkele knoop een achtknoop toepassen.

Achtknoop voor gevlochten hoofdlijn verbinden met nylon voorslag